

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: [Culture/Metaculture – recenzja]

Author: Paweł Jędrzejko

Citation style: Jędrzejko Paweł. (2006). [Culture/Metaculture – recenzja].
„Er(r)go” (Nr 12, z. 1, 2006, s. 177-178)

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

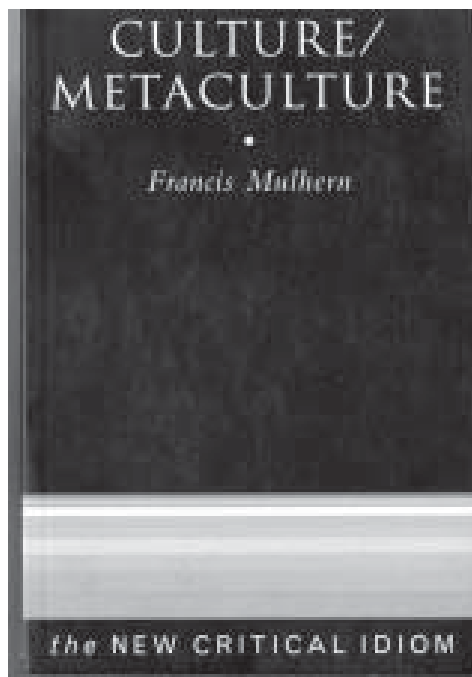
Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Noty o książkach

Francis Mulhern, *Culture/Metaculture*. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group, 2000 (198 stron). Publikacja anglojęzyczna, w miękkiej oprawie.

Prezentowane w niniejszym numerze *Er(r)go* książki stanowią kolejne pozycje serii *The New Critical Idiom*, redagowanej przez Johna Drakakisa. Choć jej założenia omawiałem już na łamach naszego czasopisma, warto jednak przypomnieć, że seria, na którą składa się już ponad dwadzieścia opracowań, stanowić ma swoisty wielotomowy „słownik encyklopedyczny” najważniejszych pojęć funkcjonujących we współczesnym literaturoznawstwie, ale także i szerzej – w przestrzeni współczesnych studiów kulturowych. Każda z książek pełni funkcję wy-

czerpującego „przewodnika” wyjaśniającego czytelnikowi zasady używania (oraz możliwe konsekwencje nadużyć) terminu, któremu jest poświęcona, ewolucję pojęcia jakie za nim się kryje oraz jego metodologiczne konteksty. Tak powstający sens każdego konceptu ilustrowany jest czytelnymi przykładami jego różnorodnych zastosowań i funkcji.

Autorami publikowanych w serii *The New Critical Idiom* pozycji są wiodący teoretycy literatury i kultury, którzy, tworząc opracowania o charakterze głównie dydaktycznym i pomocniczym, wprowadzają omawiane problemy w samo centrum burzliwej debaty: debaty poświęconej statusowi metodologii i dyskursywnym uwarunkowaniom naukowych twierdzeń. Nie inaczej jest również w przypadku niezwykle interesującej pozycji autorstwa Francisca Mulherna *Culture/Metaculture*. Podzielona na trzy części książka omawia tytułowe zjawisko w kategoriach krytyki kultury („Kulturkritik”), studiów kulturowych („Culture Studies”) i relacji zachodzących między metakulturą a społeczeństwem („Metaculture and society”). Autor podnosi w proponowanym czytelnikowi wywodzie kwestie roli kultury jako „antidotum wobec masowego modernizmu” (którą to problematykę omawia w odniesieniu do dzieł takich twórców i myślicieli, jak Thomas Mann, Julien Benda, Jose Ortega y Gasset, Karl Mannheim czy F.R. Leavis), przemiany poglądów na temat kultury (w świetle prac Zygmunta Freuda, Virginii Woolf, George’a Orwell’a, T.S. Eliota i Richarda Hoggarta), oraz rozwoju powojennych teorii „kultury popularnej” i narodziny studiów kulturowych (*Culture Studies*), a w końcu także problematykę metakultury, czyli sposobu samookreślania się kultury i retoryki, jaką kultura wobec samej siebie wykształca.

Mulhern, oferując czytelnikowi błyskotliwy, znakomicie udokumentowany i wolny od pretensjonalnego żargonu wywód, przykuwa uwagę i fascynuje nie tylko jakością intelektualnej propozycji, ale także sposobem łączenia problematyki politycznej i społecznej w ujęciu historycznym z ewolucją teoretycznej, samoświadomej sfery kultury.

Culture/Metaculture, jak każda z książek tej „dydaktycznej” w założeniach serii stanowi pełnoprawną publikację akademicką, wnoszącą wymierny wkład w rozwój języka, jakim posługuje się dziś literaturoznawstwo i studia kulturowe. Współwyznaczając kierunki przemian tego języka, omawiana pozycja stanowi istotny element procesu, w wyniku którego dzisiejsza humanistyka zmienia swój kształt. Z pełną odpowiedzialnością można polecić ją wszystkim humanistom – i należy żywić nadzieję, że być może kiedyś ukaże się po polsku, wypełniając w ten sposób istotną bibliograficzną lukę.